

Auschwitz (Léon Poliakov)

Saturday 05 April 2008

Laatst geupdate op Sunday 20 July 2008

Titel Auschwitz

Orig. Auschwitz © Paris, Julliard, 1964

Auteur Léon Poliakov

Uitgeverij © Nederlands Boekhuis B.V. Tilburg / De Standaard, Antwerpen reeks Tijdsignalen; 1966; 264 bladzijden

ISBN D/MCMLXVI

Synopsis door Verzet.org

Afbeelding hiernaast: Léon Poliakov (Sint-Petersburg, 1910 - Parijs, 1997)

De Franse historicus Léon Poliakov, geboren in Sint-Petersburg in 1910, vlucht op 10-jarige leeftijd na de Russische Revolutie met zijn familie naar Parijs.

Het gezin trekt korte tijd later naar Berlijn, dat tijdens de Weimarrepubliek een enorm cultureel reveil kent. Zijn vader geeft er een periodiek uit. In

1937 ontvlucht het gezin Berlijn het toenemende antisemitisme door de nationaal-socialisten en trekt terug naar Parijs. Hij studeert in Parijs rechten en

in 1939 wordt hij onder de wapens geroepen. Na het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog wordt hij door de nazi's gevangen genomen maar kan ontsnappen. Léon

vlucht naar de betrekkelijk vrije zone onder de Vichy-regering en duikt onder een valse naam onder in de Zuid-Franse havenstad Marseille. In Grenoble

wordt hij andermaal door de Gestapo gearresteerd maar onsnapt uit het politiecommissariaat.

In Tance, nabij Chambon-sur-Lignon, sluit hij zich actief aan bij het

Franse verzet, met name bij André Trocmé (1901-1971), een protestantse priester die een ontsnappingslijn Réseau André had opgezet en samen

met zijn vrouw Magda Trocmé erin slaagde om tussen de 3.000 en 5.000 Joden te helpen onderduiken en ontsnappen aan deportatie. Poliakov draagt er

onder meer toe bij om de deportatie van Joseph Baas te voorkomen. André en Magda Trocmé zullen in januari 1971 in het Holocaust Memorial Center in Israel,

Yad Vashem, erkend en geëerd worden en hun namen bijgeschreven in de laan van de Rechtvaardigsten onder de Rechtvaardigen.

Als niet prakizerende Jood, engageert hij zich voor het begin van de oorlog met de familie Schneerson, wiens zoon Isaac Schneerson in volle

bezettingstijd in Grenoble in 1943 het CDJC (Centre de Documentation Juive Contemporaine) opricht. De CDJC, houdt er zich onder meer mee bezig om alle bewijzen

te verzamelen omtrent de Jodenvervolgung, dit met het vooruitzicht tot een naoorlogs proces tegen de nazi's. Léon Poliakov wordt door het CDJC belast om

dit onderzoek naar bewijsmateriaal en documenten bij elkaar te brengen. Zo kan hij de hand leggen op de anti-Joodse archieven van de Gestapo te Parijs, zeldzame documenten die elders in Europa nog moeilijk te vinden zijn vermits de nazi's er alles aandeden om de laatste maanden van de oorlog alle belastende documenten te vernietigen en lastige getuigen uit te roeien. Tijdens het Proces van Neurenberg, dat begon op 20 november 1945 en eindigde met de uitspraak op 1 oktober 1946, assisteert hij voor Frankrijk openbaar aanklager Edgar Faure (1908-1988).

Na de oorlog zet hij zich aan het schrijven waarbij hij rechtstreeks put uit de originele NS-documenten die hij heeft ontdekt en blijft ontdekken.

In 1946 brengt hij reeds *La Condition des Juifs en France sous l'Occupation Italienne* uit en in 1949 *L'Étoile jaune*. Bij uitgeverij Calmann-Lévy verschijnt van Poliakov in 1951 *Breviaire de la Haine: Le IIIe Reich et les Juifs* met een voorwoord van François Mauriac. Poliakov begint tevens aan een monumentaal werk dat gespreid werd over vier delen *Histoire de l'antisémitisme*: Vol.I.: *Du Christ aux Juifs de Cour* (1955), Vol.II: *De Mahomet aux Marranes* (1961); Vol.III: *De Voltaire à Wagner* (1968); Vol.IV: *L'Europe suicidaire (1870-1933)* (1977), die tot op heden worden herdrukt.

Een overzicht van zijn werken vind je hier op Wikipedia.fr. Naast een vijftiental andere boeken - brengt hij in samenwerking met Josef Wulff in 1955 het spraakmakende boek '*Das Dritte Reich und die Juden*' uit, dat bijzonder gestoffeerd werd met afdrukken van de originele documenten en afbeeldingen dat bij ons ingekort werd en aangevuld met NS-documenten m.b.t. de Jodenvervolging in Nederland en vertaald werd als *Het Derde Rijk en de Joden. Documenten en getuigenissen*..

In 1964 schrijft Poliakov *Auschwitz*, eveneens op basis van oorspronkelijke NS-documenten. Ontzaglijke hoeveelheden archiefmateriaal werden in de twintig jaar die volgden na het Neurenbergproces door het CDJC onder leiding van Poliakov bijeen gebracht. Stukken van allerlei SS-instanties, geheime plannen van de nazi's, documenten uit de Neurenbergse processen, getuigenverklaringen van overlevenden enz. Veel is dan reeds over Auschwitz geschreven en uitgegeven, maar het is Poliakov die voor de eerste maal een volledig op documenten berustend onthutsend beeld brengt van het leven van alledag in dit centrum van genocide. De organisatie van de industrie des doods, en daarin de mensen...

Men leest dit 'koele' boek, wetende dat alles waar is, en toch kan men zijn ogen niet geloven. En zo moet het ook zijn: het gemoed weigert deze afgrondelijke diepten van onmenselijkheid te aanvaarden, maar kan uiteindelijk niet op tegen het overstelpende bewijsmateriaal. *Auschwitz* is een vrije nuchter geschreven boek. Ontdaan van alle emoties stelt het de lezer in staat om zich tenminste een voorstelling te vormen van wat er zich heeft plaatsgevonden in KZ-Auschwitz I (Basiskamp), Auschwitz II (Birkenau) en Auschwitz III (Monowitz). Maar... dat is toch voorbij? Dat is toch geschiedenis? Ja, maar geschiedenis van onverminderde actualiteitswaarde. '*Auschwitz*' is een signaal voor alle tijden, en zeker voor onze tijd, waarin haat en rassenwaan nog dagelijks mensenlevens vragen.

Afbeelding hiernaast: Boekomslag van een zoveelste heruitgave van *Breviaire de la Haine: Le IIIe Reich et les Juifs*

(1951), uitgegeven bij Agora in 1993

Concentratiekamp KZ Auschwitz - Birkenau - Monowitz

Lees ook deze boekbesprekingen op Verzet.org:

- • Ik ontsnapte uit Auschwitz; inclusief de Auschwitz-Protocollen (Rudolf Vrba)
- • Auschwitz (Léon Poliakov)
- • Anus Mundi. Gevangene nummer 290 overleefde vijf jaar Auschwitz (Wieslaw Kielar)
- • Sonderkommando Auschwitz (Shlomo Venezia)
- • Het Auschwitz-Proces ...een bericht over de levenden en de doden (Hans Jacobs en Bert Stoops)
- • Rudolf Höss, commandant van Auschwitz. Zelfportret van een beul (Rudolf Höss/Martin Broszat)
- • Geen leugens over Auschwitz (Ebbo Demant)
- • Eichmann in Jeruzalem. De banaliteit van het kwaad (Hannah Ahrendt)
- • Nazi-Duitsland en de Joden. Delen 1 en 2 (Saul Friedländer)
- • De laatste reis. De vernietiging van de Joden in nazi-Duitsland (Martin Gilbert)
- • Auschwitz - Een geschiedenis (Sybille Steinbacher)
- • Dossier Auschwitz Brussel (Maxime Steinberg)
- • Pelgrim in Auschwitz (Jos Pauwels)
- • Strepen aan de hemel (Gerhard L. Durlacher)
- • Terug op de plaats die ik nooit heb verlaten (Tobias Schiff)
- • KZA 5148 (Regine Beer)
- • Een liefde in Auschwitz (Thilo Thielke)
- • Het Derde Rijk en de Joden. Documenten en getuigenissen (Léon Poliakov en Josef Wulf)
- • Holocaust - naar de bekende 4-delige mini TV-serie Holocaust uit 1978 (Gerald Green)

Lees ook deze artikels op Verzet.org:

- • Blok 10 in Auschwitz: het labo van Dr. Clauberg en Dr. Schumann
- • Dr. Jozef Mengele, kamparts in KZ-Auschwitz-Birkenau
- • Topf und Soehne, ovenbouwers voor Auschwitz
- • Rudolf Hoss, kampcommandant van KZ-Auschwitz-Birkenau
- • Ooggetuigeverslag van Kurt Gerstein over massavernietigingen
- • Opstand van het Sonderkommando in Auschwitz-Birkenau. [1] Sonderkommando's

• Opstand van het Sonderkommando in Auschwitz-Birkenau. [2] 7 oktober 1944

• De Overval op het XXste Konvooi naar Auschwitz-Birkenau

• Mala Zimetbaum, Joodse verzetsheldin in KZ Auschwitz-Birkenau

Lees ook deze DVD bespreking op Verzet.org:

• DVD-film: Hitlers Beulen: Mengele, von Ribbentrop, Freisler, von Schirach, Eichmann, Bormann (6 DVD's 318 minuten)

• DVD-film: Out of the Ashes (Joseph Sargent) / Story of Dr. Gisella Perl / Holocaustdrama / 1 Dvd 108 min/kleur

• DVD-film: Auschwitz - The Nazi's and the Final Solution (2 x DVD)

• DVD-film: The Grey Zone (1 DVD)